

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa A. J. przeciwko G. J. i J. J. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności:

1. pozbawił wykonalności wyrok Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 2 lutego 1994 roku, sygn. akt III C 1026/91, opatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 24 marca 1994 roku w części, tj. w stosunku do A. J.,
2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1479 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 2 lutego 1994 r. o sygn. akt III C 1026/91 Sąd Rejonowy w Łodzi III Wydział Cywilny zasądził od K. K. i A. J. na rzecz J. J. i G. J. solidarnie kwotę 52.250.000 zł (po denominacji: 5.225,00 zł) z ustawowymi odsetkami w zakresie kwoty 15.000.000 zł (po denominacji: 1.500,00 zł) od dnia 13 czerwca 2001 r. oraz od kwoty 37.250.000 zł (po denominacji: 3.725,00 zł) od dnia 21 czerwca 1993 r., a także kosztów procesu w kwocie 4.974.156 zł (po denominacji 497,42 zł), a na powyższy wyrok postanowieniem Sądu Rejonowego dnia 24 marca 1994 r. nadano klauzulę wykonalności. Następnie w dniu 24 sierpnia 1994 r. G. J. i J. J. złożyli do Komornika Sądu Rejonowego w Łodzi Rewiru VIII w Ł. wniosek o wszczęcie egzekucji, a postępowanie było prowadzone pod sygn. akt Km 150/94, a po przekazaniu do Komornika Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim pod sygn. akt II KM 192/95. Powyższe postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 20.02.1996 r. na zasadzie art. 823 k.p.c. wobec nieuiszczenia przez wierzycieli zaliczki w ustawowym terminie.

Sąd Rejonowy ustalił, że wierzyciele G. J. i J. J. po raz kolejny złożyli do Komornika Sądu Rejonowego w Łodzi Rewiru XI wniosek o wszczęcie egzekucji, a sprawę zarejestrowano pod sygn. akt XI KM 43/97. Wobec bezskuteczności egzekucji Komornik 1.07.1997 r. poinformował wierzycieli, że postępowanie zostanie umorzone i postanowieniem z dnia 2.07.2003 r. komornik umorzył postępowanie, a wierzyciele nie złożyli skargi na ww. czynność.

W dniu 10 lipca 2013 r. G. J. i J. J. złożyli do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi J. K. kolejny raz wniosek o wszczęcie egzekucji, a sprawę zarejestrowano pod sygn. akt Km 1485/13.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy zważył, iż ponowny wniosek pozwanych o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi, złożony w dniu 10 lipca 2013 r., został złożony już po upływie terminu przedawnienia. W ocenie Sądu Rejonowego postępowania egzekucyjne prowadzone na skutek wniosków złożonych w dniu 24 sierpnia 1994 r. i w dniu 4 lutego 1997 r. nie doprowadziły do przerwania biegu przedawnienia albowiem oba zostały umorzone na podstawie art. 823 k.p.c. W tej sytuacji bieg terminu przedawnienia należało liczyć dacie od daty złożenia przez pozwanych wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przeciwko powodowi, co oznaczało, że roszczenie przedawniło się z dniem 25 marca 2004 roku.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyli apelacją pozwani w całości i na podstawie art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. zarzucili naruszenie prawa materialnego tj.

- art. 823 k.p.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przesłanką umorzenia z mocy samego prawa postępowania egzekucyjnego jest trwająca rok bezczynność wierzyciela, niezależnie od tego, czy był on obligowany do działań w tym postępowaniu,
- .art. 125 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji tego uznanie, iż roszczenie objęte wyrokiem z dnia 2 lutego 1994 roku, w sprawie o sygn. akt III C 1026/91 uległo przedawnieniu.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwani wnieśli o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Ponadto w przypadku oddalenia apelacji wnieśli o nieobciążanie ich kosztami postępowania przed sądem pierwszej instancji jak i odwoławczym.

W uzasadnieniu apelacji pozwani wskazali, iż rzeczywistą podstawą umorzenia postępowania egzekucyjnego w dniu 2 lipca 2003 roku była beczynność komornika, a nie pozwanych, którzy w żaden sposób nie byli zobowiązani do dokonania czynności niezbędnej do dalszego postępowania egzekucyjnego.

Powód złożył odpowiedź na apelację w której wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanych nie jest zasadna.

W przedmiotowej sprawie bezsprzeczny jest bowiem fakt, iż oba postępowania egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi A. J. zostały umorzone na podstawie art. 823 k.p.c. – pierwsze prowadzone przez Komornika Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim pod sygn. akt II KM 192/95 w dniu 20 lutego 1996 roku, a drugie prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru VIII przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt VIII Km 473/97 w dniu 2 lipca 2003 roku. Bezsprzeczny jest również fakt, że żadnego z tych postanowień pozwani nie zaskarżyli, mimo, iż byli pouczeni o możliwości złożenia skargi na czynności komornicze, a tym samym oba te postanowienia po upływie terminu do złożenia skargi stały się prawomocne (art. 363 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Powyzsza okoliczność ma niewątpliwie kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Prawomocność orzeczeń oznacza bowiem po pierwsze, iż takie orzeczenie jest niezaskarżalne w drodze zwyczajnych i szczególnych środków zaskarżenia – nie istnieje możliwość jego uchylecia bądź zmiany (prawomocność formalna), a po drugie wiąże ono nie tylko strony i sąd, które je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach przewidzianych w ustawie także inne osoby (art. 365 k.p.c.), co określa się mianem prawomocności materialnej. Tym samym, mając na względzie treść art. 365 k.p.c., nie istnieje już możliwość negacji nie tylko istnienia tego prawomocnego orzeczenia, ale i jego treści – w granicach przedmiotowych i podmiotowych prawomocności materialnej należy przyjmować, że dana kwestia kształtuje się tak, jak zostało to przyjęte w orzeczeniu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż pozwani nie mogą w przedmiotowym postępowaniu skutecznie kwestionować dokonanego przez Komornika Sądowego Rewiru VIII przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt VIII Km 473/97 w dniu 2 lipca 2003 roku postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c. albowiem jest ono prawomocne. Powyższe postanowienie nie zostało bowiem zaskarżone przez pozwanych, pozwani nie wnieśli w wyznaczonym ustawą terminie skargi na czynności komornika (art. 767 § 4 k.p.c.), a tym samym zamknęli drogę do skutecznego negowania istnienia i treści przedmiotowego postanowienia. Przytaczany przez pozwanych w apelacji wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 roku w sprawie IV CSK 16/2008 (Lex nr 393847) zapadł w zupełnie odmiennym stanie faktycznym, w którym to nie zostało wydane postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego i odnosił się jedynie do oceny przesłanek umożliwiających umorzenie postępowania na podstawie art. 823 k.p.c. Kwestia ta, z przyczyn wskazanych powyżej, nie mogła być już przedmiotem niniejszego postępowania – należało więc skonstatować, iż przytaczane przez pozwanych orzeczenie było irrelevantne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, tak jak i zarzut naruszenia art. 823 k.p.c.

Konsekwencją powyższego stanowiska jest też niezasadność drugiego z zarzutów apelacji pozwanych tj. naruszenia art. 125 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Sąd Okręgowy w pełni podziela ugruntowane już w orzecznictwie stanowisko prezentowane także przez Sąd Rejonowy, że umorzenie egzekucji z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c., powoduje że z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przestaje być łączony skutek polegający na przerwaniu biegu

przedawnienia roszczeń wskazany w art. 125 § 1 k.c., a tym samym przedawnienie roszczeń należy liczyć tak jakby nie nastąpiła przerwa biegu przedawnienia spowodowana złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Tym samym Sąd Rejonowy przyjmując iż na gruncie niniejszej sprawy przerwanie biegu przedawnienia w stosunku do powoda nastąpiło w dacie złożenia przez pozwanych wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tj. w dniu 24 marca 1994 roku, zasadnie przyjął, iż termin przedawnienia roszczeń wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w Łodzi z dnia 2 lutego 1994 roku w sprawie III C 1026/91 upłynął w dniu 25 marca 2004 roku i właściwie zastosował art. 125 § 1 k.c. wbrew zarzutom pozwanych.

Mając na uwadze powyższe, należało dojść do wniosku, iż wydane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie jest prawidłowe, co musiało na podstawie art. 385 k.p.c. skutkować oddaleniem apelacji pozwanych w całości.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu i zasądził solidarnie od przegrywających spór pozwanych na rzecz powódki kwotę 600 złotych. Na kwotę tę złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika powoda, ustalone na podstawie § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).